HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

כריסום דתים בה. שכתובה בה פרשת וכתב לה ספר כריתות: **לה לשמה: יהב ליה זווא לספרא.** לכתוב לותה פרשה לשם גירושיה: **הא בעינן שיהא שמו ושמה.** דתנן לקמן (דף פ.) דפסול אלמא צריך לכתוב שמו ושמה. ותיש ללא גרסי שיהא ומקן דגרים ליה משום מתני' ללקמן ולגב גרסת גרים ליה: **מאי קמ"ל.** כל הני פסיקתא לן לפרשה שכתובה אינה גט: **עליו קולמוס.** על כל אות ואות: **ונשכון לכתוב יהודה.** שהיה טועה ושכוב שהוא צריך לכתוב יהודה: **ונעשה גוף הטיל בו דלת.** הרי שהם כתוב גוף אחות אחת לשמו: **ואנוהו.** התנאה לפניו במלות[ו]: **ליתי לכתבה ליה.** נותנת שכר הסופר כלאמריכן בגמרא דגט פשוט (ג"ג דף קפח.) משום תקנת עגונות: **אקנויי אקנו ליה רבנן.** הוות זוחת מדידה והוי כאלן דיהיב ליה ליתו להספקר ב"ד להפקר: **ונתן.** בר נתינה שהוא שוה פרוטה: **הטלה על ויח.** שאינו שוה כלום: **דחוי לאילטרופי.** עם עלין הרבה לשכוב עליהן או למאכל בהמה ואע"ג דלא שוה פרוטה. אבל ליסורי הגאה לא: **ולא קלסוה.** משום דלאמר לה משמע דיחידאה: **דרשה.** זיונת אחריתי משמיה דרבים כי היכי דליקבלוה מיניה: **אלמא.** מדטרח כולי האי לליקבלוה אלמא מלאכת כתיבה: **תקק.** בטבלא בסכין: **עבד שילא.** לאיצטרופי: **כתבו שחקק על גבי עבנא.** לף: **ופינקס.** כעין לוחן של סופרים שחוקקים עליהן בעט: **ולא כתבו שעל גבי ליפה.** כעין כותב של למד וונתנות הגיטים תחת לעיף קישורייהן כלאמרי' בגמרא לשם יוצאה (שבת דף נז:): **אגדולפרי.** תכשיט ורוקמין עליו צורות בחתט כעין ברוש"ר בלע"ז ושם רקמו עליהן לותיות הגט אינו כתב לפי שאינו כתוב וקבוע אלא מוטל על הבגד וכ' לשניו תמוהים: **הא דחק טובות.** של לותיות ולידיהן והלותיות בולטות אינו כתב לפי שאין לייר את הלותיות אלא תחק תקק סביבותיהם והעץ נשאר כמו שהיה בדפוס הלותיות מלילו: **הא דחק ירבוהיהן.** של לותיות דהייט הן ממש שיחקע שכתב זו היא כתיבה: **לא היה יכול.** של לין שוקע אלא בולט כלותות של דיוקי זהב: **והא דינרי זהב טובות הוא.** דקא סלקא דעתין כשהוא מכה בקורנס לותם המטבע על הדינר לותות וסביבות צורת הלותם שהיא שוקעת והם מלאים לוחקין את לותו וסביבות צורת הדינר וכנגד שקיעת רושם הלותם הן הדינר של זהב נתקה ולילים הצורה עומדת במקומה וגבי לין כתיב פתומי לותם אלמא כתיבה היא: **ואינו הכא יריבות.** שהיה הלין דק כעין טס ולא הלותיות מעבר הלחד ולוחק ירבותיהן והן בולטות מעבר הלני כמו שלליירים כסף וחבר העשוי ליקבע בכלי עץ שלותיה נהם יין: **רושמא.** לותם המטבע שקורין קוינ"ץ: **מיחרץ חריץ.** לתותות והסביבות של צורתו שהיא שוקעת חורלין ולוחקין לותות וסביבות של צורת הדינר עד שעומדת צורת הדינר בולטת כמו שהיתה ונפקא מינה שאם חקק את הגט בלותם וכתבו על גבי טס לא הוי כתב לתותות הוא: **או כנופי מכנף.** צורת הלותם שהיא שוקעת כשלותיה לוחקים את לותות של דינר וכנגם הזהב קלת נדוחק בתוך שקיעת הצורה ונמתא מתוך דוחקו וכנגם לתוך הצורה ולכו ממילא הן בלא ע"י מכת הקורנס הצורה עלמה נמתאת לתוך הרושם והרי כתבה בידיים הא

אי משום כריתות דאית בה הא בעינן וכתב לה לשמה וליכא. תימה ללעניין מגילת סוטה משמע בפ"ק דעירובין (דף יג.) דמוחקין לה מן התורה לפני לתוך דבעי כתיבה לשמה דקתמר רב פפא דלמ"ד אין מגילתה כשרה להקטיר בה סוטה אתרת תורה דקתמת כתיבה ס"ל דמחקינן וי"ל דרב יוסף דשמעתין לא סבר לה כוותיה[א] ס"ל סבר כתידך תנא דסבר אין מוחקין לה מן התורה וכתמני' דבפ' כל הגט (לקמן דף כו.) **לתנן** הכותב טופסי גיטין לריך שיהא מקום לתים כו' ודייק מהתם ברים מפ' ובתים (דף ג:) דשמעת מפסול וכ"ם ספר תורה ללא תיכתוב נשם גירושין כלל ועוד נרלה לפני מלן דמכשיר בגמרא סוטה למחוק מן התורה ע"ג דבעי לשמה מודה לענין גט דפסול דבעירובין בפ"ק (דף יג.) משמע דכולהו תנאי מודו בהנך דפרק כל הגט דמכשיר שלא לשמה מדפריק התם ולית ליה לרב לחת בר יהשיה כתב לגרש את אשתו ומלך כו' ובמגילת סוטה שמשמע כשר משום דמשמעת שאין הכהן שעליו לכתוב מקפיד[ב] ומשמעת ניחא ליה לאב לגי גט בעל שמעת לא ניחא ליה ע"ג דפריך ממתני' דגט לרבי לחת בר יהשיה כתב לפיילי בגמילת סוטה לענין שלא לשמה לא משמע ליה לחלק: **הא בעינן שמו ושמה.** ע"ג דמתני' דפרק שזורק (לקמן דף פ.) דשינה שמו ושמה מוקמינן לה דהאי הולד ממזר מלירן[ג] משמע דלרבנן לא הוי בשינה שמו שלא פסולא לרבנן ומדנקט שינה ולא נקט לא כתבו כלל משמע דשלא כתבו כלל כשר אפי' מדרבנן[ד] הא ליתא דעל כרחך לא כתבו כלל לר"מ פסול מה"ת להא בעינן שיהא מוכיח מתוכו שהוא מגרש את אשתו ובלא כתבו כלל אין מוכיח שלא לומר ר"י[ה] שלא מייבי בשינה שמו ממש דל"ל הוא ליה למינקט לא כתבו כלל דפסול לרבי מאיר דמתני' ר' מאיר בלאמרי' התם דהוי רבותא טפי שלא שינה שמו היינו[ו] שכתב שם דגליל ביהודה והשתא קאמר הכא שפיר הא בעינן שמו ושמה וליכא [וכ"ם] דשלא כתבו כלל הוא דפסול: **דילמא** נתינת גט הוא. וכן שלף לים נעלו ונתן לרעהו (רות ד) לא בעינן שוה פרוטה ע"ג דכתיב ונתן[ז] וכן גבי תרומה ו) שלה לחת פוטרת לת הכרי ע"ג דכתיב (דברים יח) תתן לו ובמתנות דס שלחת ובמתנות בהונות אין בו שיעור והא לאמר שלחו בפ' כל שעה (שמות לט) מכתב שלכל תרומה לא מיתייב בפחות משוה פרוטה משום דכתיב (ויקרא כג) ונתן לכהן וגו' ואין נתינה בפחות משוה פרוטה היינו משום דמשלומי תרומה ילפינן מתשלומי מעילה דתרוייהו תשלומי קדש מיקרו וגמרי נחט שלהדי ולמלן דבעי בכריתות (דף ו:) ומשכר יתן ממנו על זר שתשה נתינה בכזית היינו משום דסיכה היא ולפקה בלשון נתינה לפתוני ממשמעות דסיכה קאתי דמשמע כל שהוא ולריך נתינה משוהה כמו ונתן לכהן לת הקדש (ויקרא כג) להוי בכזית ח) לרבנן דלחב שלוו וכן לא יתן עליה לבוזה דבפרק כל המנחות (דף ס.) מלריך כזית היינו משום דשני מלשון שימה דלתחיל בה לא ישים עליה שמן או משום דומיא דהקטרה לבוזה בחוץ דהוי נמי הקטרת חיסור להוי בכזית ט): **משמיה** דרבים וקלסוה **אלמא הילכתא בוותיה.** פי' בקונטרס שלטרח עלה לקלסוה וכפ' מי שלחזו (לקמן דף עז.) לא יתכן לפרש כן דקאמר נפק רבי חייא דרשה משמיה דרבים ולא קלסוה משמיה דרבים ולא קאמר לשמה כוותיה ומומר ר"ת להכא דייק מדקלסוה כי אמר משמיה דרבים[ז] ולפיכך נמי לא קלסוה כי אמר משמיה דיחיד מעיקרא[ח] ולקמן מיפכח[ט]: **למימרא** דחקיקה לאו כתיבה היא. הוה מלי למקשויי מלוחות דכתיב בהו כתיבה בכתב הקוק כדכתיב (שמות לב) חרות על הלוחות[י] ללא דניחא ליה למיפרך מגט לגט:

התקבלי

מסורת הש"ס

ו) [לקמן כג. כד: כה. כו. סוטה כ:], ג) שבת קד: לקמן נד: [מכר' סופרים פ"ה ה"ג], ג) לקמן עז., ד) [פי' פיסה של למד תרוגם שם רקס בתרוגם גט שמה או גט מירוש מינו גט. ערוך ערך כפה], ה) [פירוש מבעלי הוסלן ופוסעין אותן ומליירין בהן כתב כמו שעושין היממעלניס בממלנלות בוסבין לותיות וקלקלות. ערוך], ו) [שבת קלב:], ז) [קדושין נח:], ח) [פסחים לב:], ט) [ועי"ש תוס' פסחים לב: ד"ה מי בעינן ותוס' מנחות ס. ד"ה מי בעינן ותוס' ב"מ מז. ד"ה קונים],

תורה אור השלם

1. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבְעָלָהּ וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ:
דברים כד א

2. עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרוֹמְמֶנְהוּ:
שמות טו ב

גליון הש"ס

גמ' אילימא משום דכתי' וכתב. עי' לקמן דף כב ע"ב תד"ה והא לאו: תוס' ד"ה דילמא וכו' וכן גבי תרומה. עיין שבת דף כה ע"ב תוד"ה תתן לו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' תסס אלא דבעינן זה לחי:

הגהות הגר"א

[א] גמ' הא בעינן שמו ושמה וליכא כו' כ"ל:

מוסף תוספות

א. דרב פפא. תוס' עירובין יג, ד"ה אמר. ב. אם יכתוב שום אדם לשמה שלא ברשותו. שם. ג. דאמר כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בגיטין הולד ממזר. תוס' כלל"ש. ד. דאלת"ה אדתני פסולין בשינה ליתניהו בלא כתיבה כלל וכ"ש היכא דשינה. תוס' כלל"ש. ה. דשינה שמו דקתני במתני' דהזורק. תוס' כלל"ש. ו. כעין ששנינו בהשולח, בראשונה היה משנה שמו ושמה, דאינו ר"ל שינוי גמור אלא כגון שיש לו שני שמות אחד ביהודה ואחד בגלליל. תוס' כלל"ש. ז. ש"מ דהלכתא הכי. תוס' כלל"ש. ח. משום דמשמע דרבים פליגי עלי' ולא הוי ניחא להו בהכי משום דקים להו דכן הלכה. תוס' כלל"ש. ט. כי אמרה משמיה דרבי קלסוה כלומר דיפה אמר דרבי אמרה ורבנן פליגי עליה דאין הלכה כרבי מחבריו, וכשאמרה משמיה דרבים לא קלסוה משום שאין הלכה כן. תוס' כלל"ש. י. ואמרי מ"ם וסמ"ך של לוחות בנס היו עומדין. תוס' כלל"ש.

עין משפט נר מצוה

מח א מיי' פ"ו מהלכות גירושין הל' ג ופ"ע סם הלכה ו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קנ"ו סעיף ו:

מט ב מיי' פ"ג מהל' גירושין הלכה ד סמג עשה סה טוש"ע אה סעיף ה:

נ ג מיי' פ"ו מהל' תפילין הלכה טו סמג לאוין ג טוש"ע יו"ד סי' רעו סעיף ג:

נא ד מיי' פ"ד מהל' גירושין הלכה ב סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קכד סעיף ו:

נב ה ו מיי' שם הל' ו סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קכה סעי' ד:

נג ז מיי' פ"ע מהלכי כלי המקדש הלכה ב סמג עשין קנט:

נד ח מיי' פ"ד מהל' גירושין הל' ו סמג עשין נ טוש"ע שם:

לעזי רש"י

ברושדי"ר. רקמה. קוינ"ץ. מטבעה.

מוסף רש"י

וטעה ולא הטיל בו דלת. ומגלת שם כתוב כדכתו מאל שלא לשמו הוא (לקמן נד:) ומגלת שם נכתב במקומו מאל לא בכוונה (שבת קד:). **מעביר עליו קולמוס.** לשמו (לקמן נד:) לכוונת שם על כל לותיותיו כאילו הוא כותבו (שבת שם). **וקלסוה.** יפה לממרת (לקמן עז.).

פסקי רי"ד

שלחו מהם כתבו על איסורי הגאה כשר פי' דהא כתיב ונתן בידה על נתינת הגט מיירי ולא דליתיב לה מידי דשוה הוא: ת"ר ונתן ולא ותקק למימרא דחקיקה לאו כתיבה היא ורמינהו עבד שיצא בכתב שע"י טבלא ופנקס יצא לחירות אבל לא בכתב שע"ג כיפה ואנדרכתן פי' שחקק בסכין הגט ע"ג טבלא או ע"ג פנקס שהם מלאים שעוה וחוקקין עליהם בעט ברזל זו היא חשובה כתיבה אבל מה שרוקמין במחט ע"ג כיפה שהיא כמין כובע של צמר על ראש הנשים ואנדרכתי מין תכשיט הוא ורוקמין אותו במחט ורקמת המחט לא חשיבא כתיבה לפי שאין האותיות קבועות אלא תחובות ובעי' כתב קבוע על הדבר שהוא מגרש בו אמר עולא אמר ר' אלעזר לא קשיא הא דחק קורות הא דחק יריידות פי' הא דחק קורות של אותיות וציוריהן והאותיו' בולטות אינו כתב לפי שלא צייר את האותיות ולא חקק [אלא] סביבותיו והעץ נשאר כמות שהיה ונמצאו האותיות בולטות מאיליהן והא דחק יריידותיהן שהאותיות שוקעין בטבלא וזהו חשובה כתב וגופי האותיות קורא יריידות: